

فائزه دهقان بنادکی^۱

چکیده

اصطلاح سبک زندگی ایرانی اسلامی که به وفور در سخنان رهبری می‌شنویم، می‌توان اینگونه تعریف کرد که به مجموعه باورها و ارزش‌هایی که منطبق با احکام قرآن و معصومین علیهم السلام می‌باشد که به صورت الگوی عملی شکل گرفته و به طور مداوم و منسجم در زندگی افراد مشاهده می‌شود که فرد را در جامعه به عنوان یک انسان متدین و باتقوا به جامعه معرفی می‌کند و در کل به چگونگی زیستن زندگی مؤمنانه می‌گویند در ارتباط با خدا، خود، خانواده، جامعه و حتی طبیعت می‌باشد. با پژوهشی که در زندگی علما و عرفا انجام داده‌ایم، به این نتیجه رسیدیم که یکی از شخصیت‌های تاریخی که می‌توان به عنوان یک ایرانی با افتخار از او نام برد، امام خمینی است که شیوه زندگی ایشان نزدیک به سبک زندگی ایرانی اسلامی می‌باشد. در این مقاله به مهم‌ترین شاخصه‌های سبک زندگی ایرانی اسلامی امام خمینی اشاره می‌کنیم تا نسل امروز بدانند با وجودی که ایرانی اصیل می‌باشد، می‌تواند همانند امام با انتخاب بهترین سبک زندگی که همان اسلام است، در همه ابعاد زندگی خود بدرخشد و مایه افتخار ایرانیان و جهانیان باشد. روش این تحقیق از نوع مطالعات توصیفی می‌باشد.

منابعی با این موضوع که در راستای نوشتن این تحقیق به من کمک کرد، بسیار زیاد بود مانند سبک زندگی ایرانی اسلامی در پرتو اندیشه‌های حضرت امام خمینی با قلم غلامرضا هاتفی مجومرد می‌باشد که تفاوت اساسی با این مقاله دارد، در این است که این پژوهش به مهم‌ترین شاخصه‌های رفتاری امام می‌پردازد.

کلید واژه:

سبک زندگی اسلامی - زندگی - امام خمینی

مقدمه

در دنیای امروز بسیاری افراد از روی غفلت از سبک زندگی اقشار مختلف جامعه بخصوص بازیگران و ورزشکاران الگو می‌گیرند و آن سبک در همه ابعاد زندگی خود پیاده می‌کنند و غافل از این که سبک زندگی اسلامی یکی از مهم‌ترین عوامل سعادت بشری می‌باشد که تنها در زندگی افرادی می‌توان یافت که در زندگیشان آموزه های اسلامی به خوبی عمل شود. امام خمینی (رحمه الله علیه) یکی از شخصیت های بزرگی در جهان اسلام بود که بعد از انبیاء و اولیاء معصومین علیه السلام دارای سبک زندگی اسلامی بودند که به روشنی می

^۱ طلبه سح سه مدرسه علمیه امام حسین علیه السلام

توان در همه ابعاد زندگی‌شان دید که می‌توان به طور خلاصه به مهمترین شاخصه های در عبادت ، خانواده ، اجتماع و سیاست اشاره کرد.

سبک عبادت امام

عبادت از نظر امام خمینی بهترین پل ارتباطی بود که به وسیله آن می‌توانست خود را از نزدیکترین بندگان قرار دهد و جان خود را معطر به نماز و ذکر و زیارت و تلاوت قرآن می‌نمود و این گونه جان خود را از همه آلودگی نفسانی و شیطنی می‌شست. مهمترین شاخصه های سبک زندگی اسلامی به عنوان یک فرد ایرانی که امام در بعد معنوی از آن برخوردار بود می‌توان به عنوان الگو به از آن درس گرفت عبارت اند از :

۱- در محراب نماز

نماز یکی از اعمالی بود که از نظر امام دارای اهمیت بسیاری بود که سعی می‌کردند خودشان این فریضه را در وقت فضیلت درک می‌کردند و حتی از نوافل آن هم غافل نمی‌شدند. یکی از شاگردانش بیان می‌دارد:

...در خدمت امام به تهران رفتیم ، به منزل آقای لواسانی وارد شدیم ، وقت نماز ظهر شد. امام در عین این که خسته بودند و تازه از راه رسیده ، اما یک باره همه آن در مسائل به کناررفت و تنها مسئله ای که ماند ، خواندن نوافل و نماز ظهر بود. (مجله پیام انقلاب ، شماره ۶۱)
حجه السلام آشتیانی می‌گوید:

امام اول وقت به نماز می‌ایستاد و با خشوع و خضوع و حضور قلب نمازشان را برگزار می‌کردند. (مجله پاسدار، شماره ۹۲، ص ۶۵)

موضوع نماز برای امام اهمیت بسیاری داشت تا آن جایی در سبک زندگی ایشان دیده میشد که دیگران را به این امر مهم توصیه می‌کرد. خانم فریده مصطفوی نقل می‌کند که امام همیشه می‌فرمودند: در مورد نمازتان اهمال نکنید و به ما می‌گفتند: همین که شما می‌گویید اول این کار را بکنم بعد نماز بخوانم خلاف است، نگوئید این حرف را به نمازتان اهمیت دهید ، اول نماز. (برداشت هایی از سیره امام خمینی ج ۳، ص ۷۰)

خانم فاطمه طباطبایی (عروس امام) نقل می‌کردند: امام واقعا هنگامی که نزدیک نماز می‌شد سر از پا نمی‌شناختند. به هر کس که در اتاق بود صراحتا می‌گفتند بروید که وقت نماز است و همیشه در این لحظات یک تبسمی پیدا می‌کردند که آدم احساس می‌کرد انتظار لحظات شیرینی را می‌کشند. (برداشت‌های از سیره امام خمینی، ج ۳، ص ۶۷)

۲- در مهمانی خدا

ماه رمضان برای امام ، ماه خودسازی بود که برای خود برنامه خاصی داشتند که در سبک زندگی ماه رمضان عمرشان بیشتر به تلاوت قرآن مجید ، دعا و انجام مستحبات مربوط به ماه رمضان می‌پرداختند.

حجت السلام والمسلمین ناصری نقل می کند که حاج احمد آقا می گفت: در نجف شبی در ماه رمضان ، پشت بام خوابیده بودم. خانه ایشان خانه ۴۵ متری کوچکی بود ، وقتی بلند شدم متوجه صدایی شدم که فهمیدم صدای آقاست که در دل شب در حال خواندن نماز شب بودن که در قنوت نماز وتر همیشه گریه می کردند . برنامه عبادی ایشان در ماه رمضان این بود که شب تا صبح به نماز و دعا و قران می خواندند (برداشتهای از سیره امام خمینی ، ج ۳، ص ۱۲۱)

۳- در محضر قران

از ویژگی های بسیار بارز امام ، انس داشتن با قران بود که بسیار قران را تلاوت می کردند و سعی می کردند تلاوتشان همراه با تدبر و تفکر عمیق به آیات و پیامهای قران باشد.

حجت الاسلام انصاری می گوید:

امام روزانه چندین نوبت با صدای ملکوتیشان قران می خواندند و بعد از نماز صبح ، قبل از نماز ظهر و عصر و نماز مغرب و عشا و یا در هر فرصت دیگر(سرگذشتهای ویژه، ج ۲، ص ۵۲)

باید توجه داشت که در بحث قران ، چیزی که برای امام حائز اهمیت داشت عمل به قران بود و از کلام امام مهجوریت قران را از زمان صدر اسلام تا امروز را می توان احساس کرد که بارها امام در مورد عمل نکردن به این کتاب هدایتگر می فرمود:

.....بعد شهادت حضرت علی علیه اسلام مسئله مهجوریت قران پررنگ تر شد که حکومتهای طاغوتی هر کدام برای رسیدن به خواسته های پلید و شوم خود ، قران را ابزاری برای رسیدن به هدف خود قرار می دادند و بعد از آن هم متأسفانه دوستان جاهل به همت تلاش دشمنان توطئه گر برای قران کلام نور جایگاهی به جزء در گورستانها و مجالس مردگان و..... قرار نداشت و ندارد و.....(صحیفه نور، ج ۲۱، ص ۱۷۰)

۴- توسل به اهل بیت علیه السلام

این یک حقیقت عالی عرفانی است که اهل بیت علیه السلام به خصوص امام زمان ارواحنا فداه جامع همه حقایق عوالم هستند یعنی عالم امکان، سفره وجود امام عصر علیه السلام است.

امام خمینی (رحمت الله علیه) با تمام وجود، این حقیقت را درک کرده بودند و با تمام وجود، شیفته و دلباخته اهل بیت و مکتب بی نظیر وحی بود . وجود عشق و علاقه حقیقی نسبت به اهل بیت در سرتاسر امام باعث شده بود که در راه مکتبشان همه هستی خود را فدا کند ، تمام سعی خود را بر این بگذارد که معارف اهل بیت علیه السلام در عالم گسترش دهد، در همه لحظات زندگی خود به این بزرگواران

توسل جوید واز ایشان یاری بطلبید، در مصیبت آنان مراسم عزا برپا می کردند و گریه های جانسوز می کردند واز شادی آنان شادمانی می کردند و همیشه در همه حالات خود را نزدیک به ایشان می دیدند :

امام در برخورد با مشاهد مشرفه و درتشراف به زیارت قبور مطهر معصومین علیه السلام چنین بود که گویا امام را ناظر و حاضر در جلو چشم خود می دید. (سرگذشتهای ویژه، ج ۱، ص ۱۲۰)

سبک امام در خانواده شان

معمولا انسان را در برخورد با خانواده اش می توان اخلاقش را شناخت؛ زیرا در محیط خانواده در برخورد با افراد خانواده دیگر شخصیت سازی نمی کند باطن گفتار و رفتار خود را آشکار می کند.

همه اعضای خانواده امام به خصوص همسرشان و فرزندانشان و خدمتگزارانی که سالیان سال با امام زندگی می کردند همگی به حسن خلق رفتار امام در سبک زندگی خانواده شان اعتراف نموده اند:

همسر امام در این باره می گویند:

امام خیلی به من احترام می گذاشتند و خیلی اهمیت می دادند، ایشان حتی در اوج عصبانیت، هرگز بی احترامی و اسائه ادب نمی کردند، همیشه جای خوب را به من تعارف می کردند، همیشه تا من سرسفره نمی امدم غذا را شروع نمی کردند، به بچه ها هم می گفتند: صبر کنید تا خانم بیاید. (مجله آشنا، شماره ۱۱-۱۲، سال سوم، ص ۵۷)

خانم فریده مصطفوی (دختر امام) در مورد اخلاق پسندیده امام در خانواده بسیار گرم و مهربان بودند و در عین این که مابه خاطر جذبه ای که داشتند حساب می بردیم ولی در همان حال خیلی با پدر، گرم و مهربان و صمیمی بودیم. امام همه اولادشان رابه نظر نگاه می کردند و به همه یک اندازه محبت می کردند به طوری که بعد از این همه سال ما هنوز متوجه نشدیم امام کدام فرزندشان را بیشتر دوست دارند (برداشتهای از سیره امام خمینی، ج ۱، ص ۲۱)

امام در مسئله تربیت و نگهداری فرزندان سعی می کردند به همسرشان کمک کنند واز هیچ کمکی برای ایشان دریغ نمی کردند

خانم فاطمه طباطبایی (عروس امام): خانم تعریف می کردند که چون بچه هایشان شبها خیلی گریه می کردند و تا صبح بیدار می ماندند؛ امام شب را تقسیم کرده بودند؛ یعنی دو ساعت خودشان از بچه ها نگهداری می کردند و خانم می خوابیدند و دو ساعت خود می خوابیدند و خانم بچه ها را نگهداری می کرد. روزها بعد از تمام شدن درس، امام ساعتی را به بازی با بچه ها اختصاص می دادند تا کمک خانم در تربیت بچه ها باشند. (برداشتهای از سیره امام خمینی، ج ۱، ص ۷۱)

خصوصیت خوش خلقی و مهربانی امام در برخورد با فرزندان‌شان زبانزد اهل خانه بود و همیشه نسبت به آنها اظهار محبت و علاقه می کردند

خانم فریده مصطفوی دختر امام در مورد رفتار ایشان می فرماید: اگر زمانی که وارد اتاق امام می شدیم و ایشان مشغول خواندن قرآن بودند از ما اجازه می خواستند تا آن صفحه را تمام کنند و بعد عشق و علاقه و محبت خودشان را به ابراز می کردند. (برداشتهای..... ج ۱، ص ۳۶)

در سبک زندگی امام خمینی نسبت به همسرشان همیشه عشق و علاقه و گذشت بود همین طور در قرآن و احادیث معصومین ما را به این سبک زندگی اسلامی سفارش می کنند که برای حفظ بنیاد خانواده مهربانی و گذشت را مبنای اصلی زندگی خود قرر دهیم که مثال عاطفه و گذشت و مهربانی در زندگی امام را می توان از زبان مرضیه حدیده چی گفت که درباره رفتار خوب و پسندیده حضرت امام با همسرشان این خاطره را بازگو می کند: «در روزهایی که در فرانسه بودیم، روزی خانم به منزل یکی از فامیل هایشان به مهمانی رفت، اما دو ساعت دیرتر از زمانی که به امام قول داده بود، برگشت. امام که همه کارهایشان را با ساعت و دقیقه تنظیم می کردند، در این دو ساعت، سه بار از اتاق به آشپزخانه آمدند و پرسیدند: «خانم نیامدند؟» دفعه سوم فرمودند: «نگران شده ام، شما نمی توانید وسیله ای پیدا کنید که تماس بگیریم؟» تا این که خانم آمدند. وقتی ایشان آمدند، با محبت خاصی رو به روی خانم نشستند و گفتند: «مرا دل نگران کردی.» امام تا آن جا که می توانستند در همه ی کارها به همسرشان کمک می کردند و هرگز رفیق نیمه راه نبودند. (محمد رضا سبحانی، سعید رضا علی عسکری، مهر و قهر، ج ۶، ص ۲۴)

یکی از مهمترین ویژگی سبک امام بسیار صمیمی بودن ایشان بود که همه با ایشان احساس راحتی می کردند و در برخورد با ایشان خوشحال و مسرور می شدند .
خانم فرشته اعرابی :

امام در برخوردهایشان با افراد آنچنان صمیمی بودند که انسان فکر می کرد ایشان هیچ کار و مشغله ی دیگری ندارند جز اینکه با او صحبت کنند. گاهی از مسائل شخصی و مشکلات ما سؤال می کردند به گونه ای که واقعاً انتظار نمی رفت امام با این همه مسئولیت هایی که بر دوش دارند و با این وقت اندک، این قدر نسبت به مسائل خانواده دقت داشته باشند. (برداشت هایی از سیره ی امام خمینی، ۳- همان، ص ۲۰)

شاخص ترین سبک امام در اجتماع

۱- احتیاط در مصرف بیت المال

امام به نعمتهای خداوند از جان ، مال ، فرزندان و تمام سرمایه های که به او بخشیده را به چشم امانت نگاه می کردند و هیچ وقت خود را صاحب اختیار آنها نمی دانست و از جهتی دیگر در بیت المال بسیار جانب احتیاط را رعایت می کرد و خیلی مراقب بودند که حقی از بیت المال ضایع نشود.

حجت الاسلام والمسلمین رحیمیان نقل می کنند: در مدتی که در دفتر امام خدمت می کردم به جرات می توانم بگویم در محدوده زندگی شخصی حضرت امام هیچگونه تخطی از مقررات دولت اسلامی ندیدم. برای نمونه فیشها و صورت حسابهای مربوط به آب، برق، تلفن و مالیات نوسازی زمانی آنها دریافت می کردند در این فرصت پرداخت می کردند. (برداشتهایی از سیره امام، ج ۴، ص ۲۸۹)

مرحوم حاج آقا مصطفی نقل می کنند: در بیت امام، همواره، مصرف در حد نیازهای ضروری انجام می گرفت و... آن ریخت و پاشها و دست و دل بازی های که در جاهای دیگر باعث اسراف میشد، در بیت امام وجود نداشت..... (سرگذشتهای ویژه، ج ۱، ص ۷۶)

حجت الاسلام انصاری فرمودند:

همیشه وجوهات زیادی در نزد امام بود، اما ایشان دقت بسیاری بر روی مصرف آن داشتند، بارها حضرت امام، روی افراد دفتر همیشه بسیار متذکر می شدند که راضی نیستم از تلفنهای دفتر برای امور شخصی استفاده کنید. (سرگذشتهای ویژه، ج ۱، ص ۱۵)

۲- همدردی با فقرای جامعه

با مروری بر خاطرات ایشان در می یابیم که در تمام مراحل زندگی خود دلسوز و همدرد فقرا بودند و از شنیدن وضع زندگیشان ناراحت می شدند

حجت الاسلام والمسلمین محمد علی انصاری کرمانی: امام بارها کنار تلویزیون بودند و می دیدند که فقرا در چه وضعیت اسفناکی زندگی می کنند گریه می کردند. (برداشتهای از سیره امام خمینی ج ۱، ص ۲۱۸)

بدون تردید، مشکلات فقرای جامعه را مشکل خود می دانستند و خود را موظف می دانستند که تمام سعی و تلاش خود را بکنند که مشکلاتشان حل کنند؛ به همین خاطر امام علاوه بر دستگیری و کمک به آنها، با زندگی ساده و قناعت پیشگامی اش خود را به آنها نزدیک کند تا بتوانند با آنها بهتر احساس همدردی کنند

حجت السلام والمسلمین محمد حسن رحیمیان نقل می کنند:

امام در طول مدتی که در نجف زندگی می کردند در خانه ای محقر و فرسوده که در یکی از کوچه های شارع الرسول همچون صد ها طلبه معمولی اجاره نشین بودند. بعد از پیروزی انقلاب که یک مدتی در قم بودند و چه در مدتی که در جمارات اقامت داشتند، همچون بسیاری از مستضعفان به صورت مستاجر زندگی می کردند و مساحت خانه ایشان صد و بیست متر مربع که هفتاد متر زیر بنا نداشتند. (برداشتهای از سیره امام خمینی، ج ۲، ص ۵۰)

خانم زهرا مصطفوی نقل می کردند: امام همیشه جورابهایشان وصله دار بود و به می می فرمودند: این جورابها را بدهید وصله کنند. (برداشتهایی از سیره امام خمینی ، ص ۱۱۶)

۳- در اندیشه احیای خلق خدا

یکی از دغدغه های امام، آرامش و آسایش مردم بود که در هر کجا بودند به فکر مردم بودند و هیچ گاه دوست نداشتند خودشان شخصا در رفاه و راحتی باشند و مردم هم هرگونه می خواهند زندگی کنند.

هفته نامه پونتیکی چاپ یونان :

امام طی اقامت در پاریس، جهت همدردی با مردم ایران که با کمبود سوخت مواجه بودند، از استفاده وسایل گرم کننده در اتاق خویش امتناع می کردند. (برداشتهایی از سیره امام خمینی ، ص ۱۲۰)

شهید دکتر مفتاح: «دوستان خدمت امام در نجف رسیدند و توصیه کردند که قدری برای استراحت به کوفه بروند ، ایشان فرمودند: من چگونه استراحت بکنم درحالی بسیاری از مردم ایران در زندان ها وتبعید هستند» (برداشتهای از سیره امام خمینی ، ص ۱۲۶)

شاخص ترین سبک امام در سیاست

۱- سیاست را عین دیانت می دانستند

حضرت امام همیشه سیاست را برخاسته از متن دین می دانستند و همیشه دنبال تحقق سیاست عادلانه ای که قرآن آن را برای انبیاء و اوصیاء و اولیای خدا میداند، بودند و در بیانات خود به آن اشاره می کردند: «اسلام برای اقامه حکومت عدل گستر آمده است» (مجموعه مقالات ششمین سمینار بررسی سیره عملی و نظری امام خمینی، صص ۲۷۹-۲۸۶)

ایشان سیاستی را صحیح می دانستند که آزادی ، شریط و پرورش اخلاق در جامعه را فراهم کند و مهمترین مصادیق آزادی در حکومت اسلامی از نظر سیاست ، آزادی بیان ، احزاب ، اجتماعات ، عقیده و تفکر و امثال این ها هستند به شرطی که ضرری به حکومت اسلامی نرسانند و امام این را در قانون اساسی کشور ثبت نمود

۲- تلاش برای گسترش وحدت اسلامی

امام خمینی بارها در سخنرانی های به اهمیت وحدت اسلامی اشاره می کردند؛ ایشان به صراحت می گفتند «همه مردم باید کوشش کنند که وحدت بین مستضعفان در هر مذهبی هستند ، تحقق یابد که همت مستکبران غربی و شرقی بر این است که به وسیله اختلاف بین مسلمانان همه آنها را به

هلاکت برساند» (مجموعه مقالات ششمین سمینار بررسی سیره عملی و نظری امام خمینی، صص ۲۷۹-۲۸۶)

اینگوار کارلسون نخست وزیر سوئد طی مصاحبه رادیویی گفت:

«آیت الله خمینی رهبر میلیونها تن مسلمان بود. وی، با متحد کردن آنها رژیم دیکتاتوری شاه را سرنگون کرد، گرچه برخی از افکار او برای ما عجیب بود» (محمدی، ۱۳۷۰، صص ۱۰۱-۱۰۷)

۳- سختگیری بر کافران و ترحم و عطف و خدمت بر مسلمانان

این ویژگی نیز در امام شاخص بود که در عین سختگیری و استواری در دفاع از حریم الهی، اجرای عدالت و تحقق احکام خدا، هرگز در موارد دیگر سختگیری نمی کردند ولی در مقابل بیگانگان شخصیت بسیار متفاوتی داشتند به هیچ وجه روی خوش به آنها نشان نمی دادند و شخصیتی مستقل و غیر منعطف داشتند.

سروان بلیز کمپانوره رئیس جمهور بورکینافاسو: «امام خمینی که یک مرد معتقد به اصول بوده است با مقاومت و مبارزه سرسختانه خود علیه امیربالیسم و سلطه جویی تحت هر شکلی، در عصر ما تاثیر داشته است.» (همان)

روزنامه اردو زبان راهنمای دکان: «مهمترین کار معظم له، دفن فرهنگ غربی در ایران و احیای فرهنگ اصیل اسلامی در کشور بود.» (پرهام، ۱۳۵۷، ص ۷۶)

امام خمینی: «من دعای گوی همه هستم و اگر به من بگویند خدمتگزار مردم بهتر است تا بگویند رهبر. رهبری مهم نیست بلکه چیزی که بسیار اهمیت دارد خدمتگزاری است. اسلام، مارا موظف کرده است که مردم خدمت کنیم و نزد ما خدمت گزاری مهمتر است» (صحیفه امام، ج ۱۰، ص ۴۶۳)

۴- دور اندیشی و ژرف نگری در سیاست

یکی از شاخصه های اخلاق امام خمینی دور اندیشی در مورد مسائل حکومتی بود که به هیچ قیمتی حاضر نبودند اصول و مبانی اسلام را فدای هیچ چیز نمایند.

مفسر رادیو کلن در مورد این شاخصه امام گفت:

«بدون تردید نام آیت الله خمینی در تاریخ جهان در ردیف نام کسانی ثبت خواهد شد که واقعیت قرن بیستم را تغییر دادند. اگر کسی او را یک فرد متعصب بداند و نه ژرف نگر که قادر به جذب توده های عوام و بی اطلاع در یک کشور شرقی بوده است، درباره وی قضاوت سطحی نموده است. خمینی پیرو اصول اسلام و یک مبارز مذهبی است که حاضر به مصالحه و معامله دنیایی نبود بلکه معتقد بود که ارزشهای اخلاقی اسلامی در راستای حکومت عدل و قسط برای مردم که تنها با دور اندیشی و ژرف نگری در ابعاد اسلام می توان به این حومت رسید» (پرهام، ۱۳۵۷، ص ۷۶)

بدون تردید امام خمینی با شیوه زندگی خودشان در تاریخ جهان به ویژه برای مسلمانان نامی آشنا و محبوب است. امام خمینی، مرد قرن و احیاگر میراث سبک زندگی ایرانی اسلامی در جهان امروز است. با وجود سیطره تمدن غربی بر جهان امروز و شیفتگی بسیاری به زرق و برق آن، امام خمینی کسی بود که راه جدیدی را برای انسان امروز ارائه نموده، راهی که انسان را با روش زندگی ایرانی اسلامی در عرصه فردی و اجتماعی و سیاسی آشنا نمود و با پایداری، تلاش و مجاهدت خستگی ناپذیر او در طول زندگی خود به عنوان درس زندگی برای ما به یادگار گذاشت و مکتب سبک زندگی ایرانی اسلامی احیای به جهان امروز ارائه کرد. با گذشت بیش از دو دهه از ارتحال امام خمینی همچنان بسیاری از مردم، سبک زندگی ایرانی اسلامی ایشان به عنوان شیوه زندگی خود قرار می دهند و ان شالله با نوشتار این مقاله سبک زندگی همه ایرانیان، اسلامی و قرانی بشود

منابع

۱. پرهام، سیروس، *انقلاب ایران و مبانی رهبری امام خمینی*، تهران: انتشارات امیر کبیر، چاپ اول، ۱۳۵۷.
۲. برداشت هایی از سیره امام خمینی، ج ۳.
۳. محمدی، منوچهر، *تحلیلی بر انقلاب اسلامی*، تهران: انتشارات امیر کبیر، چاپ سوم، ۱۳۷۰.
۴. سرگذشت های ویژه، ج ۲.
۵. محمد رضا سبحانی، سعید رضا علی عسکری، مهر و قهر، ج ۶.
۶. مجله آشنا، ش ۱۱-۱۲، سال سوم.
۷. مجله پاسدار، ش ۹۲.
۸. مجله پیام انقلاب، ش ۶۱.
۹. مجموعه مقالات ششمین سمینار بررسی سیره عملی و نظری امام خمینی.